

יולי 2022

נועם חורב כתב: "לא מזמן, כשאנשים שאלו, תחילה היתה התשובה לפני חודש. והם היו מצקצקים, ומשתתפים בצערי. עתה השתנתה התשובה: לפני שנה. והצקצוק מתקצר מיום ליום. יום יבוא ואענה: לפני עשר שנים. ואנשים יהנהנו לעצמם בדממה רגעית ויאמרו: חלף זמן. אך אני אתגעגע ממש כמו אז, כשהתשובה היתה אתמול."

שרוני שלנו, עשר שנים חלפו מאז נפרדנו. ואכן אנחנו מתגעגעים ממש כמו אז, ויותר. הזמן שעובר לא מקהה את הזיכרון או את הכאב, הוא רק מזקק אותם. הזיכרון - מורכב מאינספור רסיסים, מהרגע שבו פגשנו אותך לראשונה בחדר הלידה כשהמיילדת בישרה שנולדה לנו בת ג'נג'ית (היא טעתה קצת במראה, אבל לא כל כך באופי...), דרך כל חיך ועד הרגע הארוך שבו נפרדנו ממך. והכאב - הפך להיות חלק בלתי נפרד מאיתנו, מן גיבנת בלתי נראית אותה נישא עד יומנו האחרון.

יחד עם זאת, אנחנו רוצים להגיד לך שלצד העצב למדנו לחיות ולשמוח במה שיש. מקור האושר העיקרי שלנו הוא המשפחה שגדלה במשך השנים. את בטח יודעת שהשנה נוספה גלי למשפחתנו. כל הנכדים שלנו למדו או ילמדו להכיר ולאהוב אותך, ולהתייחס אלייך כדודה שאולי לא נמצאת, מדברת או משחקת איתם, אבל בהחלט נוכחת בחייהם. מרגש לראות את נעמי, אנה וליבי, הנכדות הגדולות יותר שלנו, מסתכלות בתמונות, מזהות אותך, את ההורים וקרובי משפחה אחרים, ומרגש במיוחד לראות את ליבי מזהה את מורן שהוא כמעט דוד שלה, מדברת על איך שהוא השתנה, ועדיין לא מבינה איך הוא קשור לסצנה... מורן שבנה לשמחתנו מחדש את חייו עם עמית ולהם שלושה ילדים, בקשר נפלא ומשפחתי אמיתי עם כולנו. אני מציין זאת ולא בפעם הראשונה, כי הקשר הזה חשוב לנו כל כך.

כאמור, את נוכחת בחיי היום יום שלנו בכל תחום. מזכירים אותך, מדברים עלייך, ואפילו צוחקים עלייך. כמה חבל ואיזה הפסד שאת לא נמצאת באמת בינינו.

בעולם נורמלי היית היום שרוני בת ארבעים, גיל שבו מגיעים לשיא הפריחה האישית וגם המקצועית. אנחנו מדמיינים אותך אמא למספר ילדים (שמות חיבה כבר היו להם...). בוודאי היית מתקדמת גם בתחום המקצועי, את היית שאפתנית ולא נתת לשום דבר לעצור אותך. שום דבר, חוץ מהסרטן הנתעב, שגם בו נלחמת כלביאה, אבל בקרב הזה הפסדת. ולא רק את הפסדת - אנחנו הפסדנו, כל הסובבים אותך הפסידו והעולם הפסיד. וכמו שאמרת לא פעם, מילדות וגם כשבגרת, "זה לא פייר". אנו פוגשים מדי פעם את חברותייך, בעיקר אלו שגדלת איתן כאן ברעות, שמחים לראות את שגשוגן ופריחתן, ולא יכולים להימלט מהמחשבה שגם את היית צריכה להיות כאן איתן ואיתנו.

מיריק שניר כתבה את "עץ העצב":

הַעֲצָב עַל אָדָם שְׁמֵת – מְשׁוּל לְעֵץ.
עַת נִפְתַּחַת אֲדָמָה לְקִבֵּר אוֹתוֹ,
בְּלִבָּנוּ בּוֹר נִפְעֵר
וְשִׁתִּיל עֵץ הַעֲצָב נִטֵּעַ בּוֹ.
דְּמָעוֹת חֲמוֹת מְחַלְחֵלוֹת אֵלָיו
מְשַׁקּוֹת מְרוֹוֹת וְלֹאט לֹאט
שִׁתִּיל עֵץ הַעֲצָב נִקְלָט.

שְׁרָשִׁיּוֹ דְקִים עֲצוּבִים אֲרָפִים
מַעֲמִיקִים בְּנוֹ שָׁנָה אַחֵר שָׁנָה.
אֶהְבָּה גִּעְגּוּעִים וְכָאֵב הֵם
שְׁמֵשׁ אֲוִיר וְרוּחַ לַעֲץ שְׂבִלָּב.
מְכוּחֵם הוּא מִנֶּץ וּמִלְבָּלָב
וּמִבְּלִי שְׁרָצִינוּ פֶּתָאֵם פּוֹרֵחַ.
יּוֹם אֶחָד מִתְּפִלָּאִים לְרֹאוֹת
שְׁעֵץ הָעֶצֶב הַבָּשִׁיל פְּרוֹת
הַפִּיחַ רוּחַ וְהַעִיר צִפּוֹר שִׁיר.
אֶךְ אִם לֹא נִקְלָט עֵץ הָעֶצֶב בְּאֲדָמָתוֹ,
אֲנַחְנוּ נוֹבְלִים אֹתוֹ.

שירים ומנגינות הם חלק בלתי נפרד מהזיכרון. יש שירים שמעוררים בנו רגש וגעגועים כי את אהבת אותם, או שהיתה להם משמעות עבורך בשלבים שונים בחיך. כאלו הם שירי ילדות שלך, או השירים שאת ומורן אהבתם, או שירים שנקשרו לתקופת המחלה שלך, כמו "נגד הרוח" של שלום חנוך שהמשפט "תמיד הכי חשוך לפני עלות השחר" עודד אותך, או השיר "פסק זמן" של אריק איינשטיין שהמילים "אולי זה רק משבר קטן וזה חולף, אולי פשוט אני נהייתי קצת עייף" הפכו למוטו אצל מורן ואצלך. סוג אחר של שירים הם שירים ש"אימצנו" אחרי לכתך, והם מעין שירי זיכרון עבורנו. בחרנו השנה שיר מכל סוג.

כשילדינו היו קטנים שרנו להם שיר ערש לפני השינה, זה היה שיר היקינטון בביצוע האלמותי של אריק איינשטיין. כשטמנו אותך כאן באדמה הזו לפני עשר שנים שרנו לך בפעם האחרונה את השיר הזה. רצינו היום להשמיע לך את השיר הזה בביצוע חדש של חמישיית זהו זה. השיר השני הוא מכל הכוכבים בלילה של עידן רייכל.

אנחנו רוצים להודות לכל מי שהגיע. אמרנו כבר שאדם חי כל עוד אוהביו זוכרים ומזכירים אותו.

אוהבים אותך לנצח, אמא ואבא